

**MATERIAŁY
VIII MIĘDZYNARODOWEJ
NAUKOWI-PRAKTYCZNEJ
KONFERENCJI**

**EUROPEJSKA NAUKA
XXI POWIEKĄ – 2012**

07 - 15 maja 2012 roku

**Volume 13
Psychologia i
socjologia**

Przemyśl
Nauka i studia
2012

SPIS

PSYCHOLOGIA I SOCJOLOGIA

FORMY PRACY PSYCHOLOGA-PRAKTYKA

Понтрягина А. Представления о значимости и роли сновидений в психической жизни индивида у студентов психологических и непсихологических специальностей 3

**NOWOCZESNE TENDENCJE
W METODOLOGII PSYCHOLOGICZNYCH BADC**

Пасниченко В.В. Метод контекстного реконструирования полимодального Я (на примере исследования переживания потоковых состояний) 6

Зусва М., Кузікова С.Б. Вплив стану духовного розвитку підлітків на їх сприймання засобів масової інформації 9

**PSYCHOLOGO-WYCHOWAWCZE PROBLEMY ROZWOJU
OSOBOWOŚCI W NOWOCZESNYCH WARUNKACH**

Керимхан Т. Бастауыш сынып оқушыларының субъектік ерекшеліктері 12

Илющенко Л.П. Информационное воспитание культуры личности школьников на уроках математики 15

KLINICZNA PSYCHOLOGIA

Кудушева Н.А. Влияние акцентуация характера на суицидальное поведение 18

OGYLN PSYCHOLOGIA

Басалаева Н.В. Проблема психологического здоровья субъектов образовательного пространства 21

Ефимова А.А., Крюкова Е.В. Личностная зрелость и социальный интеллект: гендерные особенности 23

Корнилова А.В. Креативность и ее связь с ситуативной тревожностью в юношеском возрасте 26

Волкова Н.Ю. Специфика системы саморегуляции поведения специалистов юридического профиля с учетом внутрипрофессиональной дифференциации 28

Ставер Т.Г. Особенности переживания студентами трудных психических состояний в учебной деятельности 31

PEDAGOGICZNA PSYCHOLOGIA

Базыка Е.Л., Федорова О. Особливості розвитку та динаміки мотивів учбової діяльності молодших школярів 35

Мордовцева Н.В. Удосконалення мовленнєвої компетентності вчителя-словесника 40

Басина И.М. Теоретические аспекты характеристики мотивационной сферы студентов 42

Летуновская С.В. Здоровьесберегающее поведение детей с ОВЗ: основные задачи формирования 46

Сәлімбаева Ш.О. Оқытудың инновациялық технологиясының философиялық, психологиялық, педагогикалық негіздері 50

Сәлімбаева Ш.О. Еңбек сабағында эстетикалық тәрбие берудің мәні мен міндеттері 54

Минасипова А. Агрессивті балалармен жүргізілетін психокоррекциялық жұмыстар 57

Имамбекова Г.С. Бастауыш сынып оқушыларының танымдық процестерінің дамуың эксперимент арқылы көрсету 61

Нусупова А.Ж., Сүйінбаева М. Қазақ поэзиясы жайында 64

Сайлыбаева Қ. Мінез-құлқында қиындығы бар оқушыларды психологиялық тұрғыда талдау 70

Үсенова С.М., Лесқұлова А. Бастауыш сыныптағы дарындылықтың ерекшеліктері 73

Омаралиева Қ., Смак Қ. Психологиядағы қарым-қатынас мәселесінің өзіндік ролі 75

Үсенова С.М., Тұрдалиева Ш., Тәжиева Ж. Этнопсихологиядағы қарым-қатынас пен өзіндік саяхаттың ерекшеліктерін зерттеу теориялары 77

Құрманалиева Э.Т., Ошақбаев Ж. Жасөспірімдердің отан идеяларын түсінуге тәрбиелеудің ерекшеліктері 81

Момынова С.Н., Жеткірбаева А. Қоғамдағы педагог-психолог кәсімінің мәні 86

Үсенова С.М., Мырзамбетова А.Н., Битама Ж. Педагог-психолог маманның сабақтап тыс тәрбиелік іс-шаралар арқылы жоғары сынып оқушыларын жан-жақты қалыптастыру жолдары 90

Имамбекова Г.С. Анализ состояния проблемы одаренности в психолого – педагогической теории и практики 94

Бекмуратова Г.Т. К вопросу о психологической профилактике девиантного поведения студентов вуза 97

Бекмуратова Г.Т. Условия создания здоровьесберегающей среды для студентов с различными отклонениями в поведении 99

Коспыгулова А.С. Творческая деятельность школьников как фактор развития личности 102

Коспыгулова А.С. К вопросу о профессиональной готовности старшеклассников 104

Ибраимова Ж.К. Некоторые проблемы развития творческих способностей личности 106

ZAWODOWY MIENIEDZMIENT

Кузьмина Е.В. Татуировка как социальное явление 108

Література:

1. Божович Л.И. Проблема развития мотивационной сферы ребенка // Изучение мотивации детей и подростков. – М.: Педагогика, 1972. – 352с.
2. Волошина В.В. Мотиви як психологічні детермінанти навчальної успішності молодших школярів // Психологія. Збірник наукових праць. – Випуск 13. – Київ, 2001. – С. 266-272.
3. Задунова Е.В., Омельченко А.А. Формирование учебной мотивации младших школьников // Начальная школа. – 2007. – № 2. – С. 20-21.
4. Лала С. Формування мотиваційного компонента навчальної діяльності як засіб створення ситуації успіху: З досвіду роботи // Сільська школа України. – 2007. – № 9. – С. 15-18.

К. п. н. Мордовцева Н. В.

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА

Педагогічна діяльність, основою якої є мовленнєва діяльність, – це база всього освітнього простору, від якості мовлення вчителя, способів його репрезентації значною мірою залежить ступінь освіченості та рівень сформованості мовної особистості учня. Учитель має відзначатися високою теоретичною фаховою підготовкою і сформованими прикладними вміннями й навичками, зокрема розвиненим, образним, переконуючим мовленням. Словесник має навчати і своїх вихованців ефективної мовленнєвої комунікації. Важливими комунікативно-педагогічними рисами вчителя є вільне володіння мовою за будь-яких ситуацій спілкування, уміння навчати комунікації, виховувати та розвивати в учнів мовну стійкість.

Тому питання формування мовленнєвої компетентності вчителя стоїть надзвичайно гостро.

Під мовленнєвою компетентністю розуміють сформованість уміння використовувати мовні засоби, адекватні меті спілкування, тобто володіння мовленнєвими вміннями й навичками, а також знання комунікативних якостей мовлення.

Одним із аспектів удосконалення мовленнєвої компетентності є вдосконалення комунікативних якостей мовлення.

Основною комунікативною якістю мовлення є *правильність*, що забезпечується досконалим володінням нормами літературної мови. Правильне мовлення передбачає вміння відібрати в конкретній ситуації найбільш стилістично виправданий варіант; доречно обґрунтувати застосування стилістичних норм відповідно до ситуації спілкування; будувати усні й писемні висловлювання.

Отже, правильність передбачає дотримання орфоепічних, лексичних, граматичних, стилістичних, правописних норм української літературної мови.

З правильністю і нормативністю тісно пов'язана *чистота* мовлення, яка зумовлює доречне застосування канцеляризмів та професіоналізмів, іншомовних слів та термінів.

Точність мовлення – одна з найважливіших його ознак, що характеризує передусім зміст висловлювання. Це вживання точних значень слів, словосполучень, речень та вмінь виражати свої думки так, щоб вони однозначно були сприйняті адресатом мовлення. Отже, точність мовлення залежить від сформованості вмінь мовця добирати такі слова, які повністю співвідносяться з предметами, явищами, діями, що їх називають. Точність слововживання залежить від того, наскільки мовець володіє інформацією про предмет розмови, наскільки він ерудований, уміє логічно мислити, знає норми української літературної мови. Точність мовлення забезпечується не кількістю слів, а їх доступністю, недвозначністю.

Знижують точність мовлення погані знання про існування в мові паронімів, омонімів, несформовані вміння нейтралізувати ці явища в мовленні. Можна вважати, що точність мовлення – це чемність, толерантність, мовна етика у всіх сферах спілкування.

Змістовність мовлення, відображаючи зв'язок мислення й мовлення, передбачає необхідний ступінь лаконізму, відсутність порожніх фраз, багатослів'я.

Багато спільного з точністю й змістовністю має *логічність* мовлення, яка теж характеризує зміст висловлювання й забезпечує його смислово послідовність. Крім того, логічність передбачає вміння чітко і послідовно мислити; дотримуватися логіки викладу; урахувати мовленнєву ситуацію. Логічним називають мовлення, яке забезпечує смислові зв'язки між словами. Основою логічності мовлення є логічне мислення, що формується запасом знань і вмінням передати їх співрозмовникові. З метою дотримання логіки викладу необхідно володіти міцними знаннями мови і законами зв'язного мовлення. Важливо виховувати в собі вміння чітко, послідовно мислити. Необхідно володіти логікою викладу матеріалу, обов'язково враховувати мовленнєву ситуацію. Дотримання логіки викладу позитивно впливає на ефективність спілкування.

Багатство й різноманітність мовлення значною мірою залежить від того, наскільки мовець усвідомлює, у чому полягає самотність рідної мови, її багатство. Багатство мови визначається багатством словника. Лексичне багатство української мови відображено в різноманітних лінгвістичних словниках.

Доречне мовлення – вміння вибрати вдалу форму спілкування, інтонаційну тональність, лексичні засоби, які найкраще підходять для неї, урахувати, з ким і де, з якою метою ведеться спілкування. Загальне правило удосконалення мовленнєвої культури можна сформулювати так: бути вимогливим до кожного сказаного і написаного слова.

Виразність мовлення досягається використанням таких мовних засобів, що забезпечують вплив на читача або слухача. До них належать виражальні засоби художнього мовлення: тропи, особливі синтаксичні структури та виражальні засоби звукового мовлення: дихання, голос, дикція, наголос, інтонація, невербальні засоби (міміка, жести).

Важливим показником правильного і культурного ділового мовлення є **мовленнєвий етикет**. Мовленнєвий етикет – це правила, що регулюють мовленнєву поведінку. В процесі багаторазового повторення у типових ситуаціях мовленнєвий етикет закріпився у стереотипах, стійких виразах, формулах спілкування, які ми не будемо кожен раз, коли нам їх потрібно використати, а беремо готові, що відклялись у нашій мовленнєвій свідомості.

Отже, культура мовлення вчителя є не лише показником його професійних якостей, а й фактором, що впливає на його визнання у педагогічному світі.

Література:

1. Корніяк О. М. Педагогічна діяльність і культура педагогічного спілкування / О. М. Корніяк // Практична психологія і соціальна робота. – 2003. – №1. – с. 38–43.
2. Загнітко А. П. Основи мовленнєвої діяльності: навч. посібник / А. П. Загнітко, І. Р. Домрачева. – Донецьк : Укр. культурологічний центр, 2001. – 56с.

Басина И.М.

НОО ВПО НИП «Тульский институт экономики и информатики», Россия

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ХАРАКТЕРИСТИКИ МОТИВАЦИОННОЙ СФЕРЫ СТУДЕНТОВ

Современная система высшего образования развивается и функционирует в новых политических и социально-экономических условиях, которые определяют не только пути и направления ее развития, но и связанные с этим проблемы. Отчетливо видны противоречия в образовательном процессе вуза между возрастающими требованиями к профессиональной подготовленности выпускников и реальным уровнем их готовности к профессиональной деятельности. Совершенствование подготовки студентов в условиях современного образования обусловлено многими факторами, среди которых важным является мотивация учебной деятельности студентов вуза.

Актуальность изучения учебной мотивации обусловлено, прежде всего, тем, что у большинства современных студентов учебная деятельность все чаще приобретает формальный характер, она больше ориентирована не на усвоение новых знаний, а на успешную сдачу сессии любыми средствами. При этом у

многих студентов отсутствует творческий подход, желание работать с дополнительной литературой, самостоятельная постановка учебных целей, самоконтроль и т.д. В то же время, при постановке учебных целей студент должен проявить гораздо больше самостоятельности, умения правильно организовать работу, учитывать и распределять время.

Исследованию проблемы мотивации учебной деятельности посвящены работы многих психологов и педагогов: А.А. Вербицкого, В.К. Виллонас, А.И. Гебос, О.С. Гребенюк, Е.П. Ильина, Т.И. Ильиной, А.Н. Леонтьева, Т.И. Лях, А.К. Марковой, Е.Ю. Патяевой, Н.А.Павловой, А.А. Реан, П. М.Якобсон, В.А. Якунина и других.

Бывший школьник, начиная обучение в вузе, сталкивается с рядом изменений: во-первых, резко снижается уровень внешнего контроля над деятельностью студента; во-вторых, изменяется структура самой учебной деятельности – мотивы учения дополняются и тесно переплетаются с профессиональными мотивами; в-третьих, происходит вхождение в новую социальную общность – «студентство»[2]. В свете таких изменений особенно важным становится вопрос о формировании адекватной мотивации учебной деятельности студентов.

Становлению мотивации профессионального учения в студенческом возрасте содействует ряд личностных особенностей студента: потребность в жизненном самоопределении и обращенность планов в будущее, осмысление с этих позиций настоящего; становление социальных мотивов гражданского долга, отдачи обществу; тенденция к осознанию своего мировоззрения как сплава социальных и познавательных мотивов, ориентации.

По мнению Вовчик-Блакитной М.В., в мотивации учебной деятельности студентов постоянно сочетаются собственно учебный и профессиональный компоненты. В связи с этим в структуре учения можно выделить собственно мотивы учения и профессиональные мотивы как «внутренние побуждения, определяющие направленность активности человека в профессиональном поведении в целом и ориентации человека на разные стороны самой профессиональной деятельности». Профессиональные мотивы также определяют как «мотивы, подвигающие субъекта к совершенствованию своей деятельности – её способов, средств, форм, методов и т.п.», «мотивы роста, реализующие в деятельности направленность на производство, а не на потребление» [1].

Исследователи учебно-профессиональной мотивации (А.К. Маркова, Л.И.Божович и др.) выделяют познавательные мотивы, связанные с содержанием учебно-профессиональной деятельности и процессом ее выполнения, а также социальные мотивы, обусловленные различными социальными отношениями студента с другими людьми [1].

Среди познавательных мотивов, в свою очередь, выделяют широкие познавательные мотивы, определяющиеся ориентацией человека на усвоение новых знаний, и учебно-познавательные мотивы, характеризующиеся ориентацией на ос-